

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

NEBUS SIUNČIAMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2018-06-14

Nr. (53-1)-D8-3201

**DĖL INFORMACIJOS APIE 2018 M. BIRŽELIO 25 D. EUROPOS SAJUNGOS
APLINKOS TARYBOS POSĖDĮ**

Teikiame 2018 m. birželio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimui Aplinkos ministerijos parengtą informaciją apie 2018 m. birželio 25 d. Liuksemburge vyksiančiame Europos Sąjungos Aplinkos tarybos posėdyje svarstomus klausimus.

PRIDEDAMA:

1. Pažyma dėl Lietuvos Respublikos pozicijų 2018 m. birželio 25 d. ES Aplinkos taryboje svarstomais klausimais, 3 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo projektas, 1 lapas.

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

G. Gulbinė, 8 706 63540, el. p. gintare.gulbine@am.lt

Pažyma

dėl Lietuvos Respublikos pozicijų 2018 m. birželio 25 d. ES Aplinkos taryboje svarstomais klausimais

1. Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento, nustatančio naujų lengvųjų automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normas, mažinant išmetamą CO₂ kiekį ir iš dalies keičiantis reglamentą Nr. 715/2007

– *Politinė diskusija*

Klausimo esmė

Reglamente nustatomi ES naujų lengvųjų ir lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo tikslai, kuriuos šių transporto priemonių gamintojai turės įgyvendinti nuo 2020, 2025 ir 2030 m.

Planuojama, kad nuo 2020 m. naujai registruotų transporto priemonių parko vidutinis išmetamas CO₂ kiekis turėtų neviršyti 95 g CO₂ / km naujoms lengvosios keleivinės transporto priemonės ir 147 g CO₂ / km naujoms komercinės paskirties transporto priemonės per kalendorinius metus.

Nuo 2025 m. iki 2029 m. naujų lengvųjų automobilių ir komercinių transporto priemonių vidutinis išmetamo CO₂ kiekis turėtų būti 15 proc., o nuo 2030 m. – 30 proc. mažesnis, palyginti su anksčiau nustatytais 2021 m. tikslais.

Nuo 2025 m. įtvirtinamas mechanizmas, skirtas skatinti gamintojus teikti rinkai nulinių ir mažų emisijų transporto priemones (pvz., elektromobilius ir hibridinius automobilius). Siūloma gamintojams, pateikusiems į rinką tam tikrą nulinių ar mažų emisijų automobilių kiekį, sumažinti CO₂ mažinimo tikslą.

Įgyvendinant reglamentą visos ES valstybės narės kasmet privalės Komisijai teikti ataskaitas apie registruotus naujus lengvuosius automobilius ir komercines transporto priemones.

Aplinkos taryboje ministrai kviečiami diskusijai, ar siūlomi transporto priemonių 2025 m. ir 2030 m. CO₂ mažinimo tikslai yra pakankamai ambicingi ir užtikrina pusiausvyrą tarp CO₂ išmetimų mažinimo ir darbo vietų kūrimo, augimo ir Europos automobilių pramonės konkurencingumo. Taip pat bus aptarta, ar siūlomas nulinių ir mažų emisijų transporto priemonių skatinimo mechanizmas yra veiksmingas siekiant didinti šių automobilių skaičių.

Lietuvos pozicija

Lietuva teigiamai vertina reglamento projektą, kuriuo nustatomos griežtesnės išmetamo CO₂ normos naujiems lengvesiems automobiliams ir komercinėms transporto priemonėms. Siekiant mažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį transporto sektoriuje ES ir valstybių narių lygiu, būtina nustatyti maksimaliai ambicingus CO₂ sumažinimo tikslus gamintojams 2025 m. ir 2030 m. bei ilgalaikius tikslus 2040 m.

Išmetamųjų ŠESD kiekio mažinimas transporto sektoriuje – vienas iš sudėtingiausių uždavinių. Todėl be ES lygiu patvirtintos politikos ir priemonių, susijusių su kelių transporto priemonių technologiniu atnaujinimu, būtų sudėtinga vykdyti Lietuvos išmetamųjų ŠESD sumažinimo tikslą, t. y. 9 proc. sumažinti ŠESD, palyginti su 2005 m.

Transporto sektoriaus ŠESD išmetimai sudaro 40 proc. ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančių sektorių išmetimų. Be to, šie išmetimai kasmet auga: 2015 m. padidėjo 5 proc., palyginti su 2014 m., o 2016 m. – 7 proc., palyginti su 2015 m. Todėl manome, kad ES lygiu turi būti rasti teisiškai įvertinti sprendimai, padėsiantys išvengti naudotų taršesnių ir senų automobilių iš turtingesnių ES valstybių narių pardavimo mažiau pasiturinčiose valstybėse narėse.

Pritariame nulinių ir mažų emisijų transporto priemonių skatinimui. Tačiau abejojame, ar pasiūlytas mechanizmas yra veiksmingas siekiant didinti šių automobilių skaičių. Manome, kad reikalavimai gamintojams teikti rinkai šiuos automobilius turi būti privalomo, o ne savanoriško pobūdžio. Papildomai būtina mažinti nulinių ir mažų emisijų transporto priemonių savikainą, plėsti alternatyvių degalų infrastruktūrą, kurti mokestines ir kitas paskatas vartotojams juos įsigyti.

2. Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl žmoniems vartoti skirto vandens kokybės (nauja redakcija)

– Politinė diskusija

Klausimo esmė

Pasiūlyme direktyva dėl žmoniems vartoti skirto vandens kokybės (toliau – Geriamojo vandens direktyva) dėstoma nauja redakcija. Peržiūrimi direktyvos reikalavimai, susiję su vandens kokybės standartais, įtvirtinamas rizika grindžiamas požiūris į vandens monitoringą, harmonizuojami informacijos teikimo vartotojams reikalavimai ir besiliečiančių su geriamuoju vandeniu produktų standartai, nustatoma pareiga pagerinti prieigą prie vandens.

Svarstant pasiūlymą ES Tarybos Aplinkos darbo grupėje, daugiausia diskusijų kilo dėl dviejų klausimų – besiliečiančių su geriamuoju vandeniu produktų standartų harmonizavimo ir prieigos prie vandens.

Pasiūlyme numatyta, kad techniniai reikalavimai su geriamuoju vandeniu besiliečiantiems įrenginiams (statybos produktams) ir medžiagoms būtų nustatomi pagal vidaus rinkos teisės aktus, t. y. išduodant standartizavimo įgaliojimus pagal Statybos produktų reglamentą. Taip būtų pašalinamos vidaus rinkos kliūtys, mažėtų administracinė našta ir išlaidos nacionalinėms tikrinimo bei pripažinimo procedūroms. Tačiau dalis valstybių narių nepritaria šiam pasiūlymui ir mano, kad reikalavimai su vandeniu besiliečiančioms medžiagoms turi būti nustatyti Geriamojo vandens direktyvoje, kadangi į Statybos produktų reglamento taikymo sritį nepatenka visos vandens tiekimo grandinėje esančios medžiagos ir įrenginiai (pvz., ne pastatuose esantys siurbliai, sklendės, skaitikliai ir pan.). Aplinkos taryboje ministrai kviečiami diskusijai, ar su geriamu vandeniu besiliečiančių medžiagų ir produktų harmonizavimas turėtų būti vykdomas pagal vidaus rinkos teisės aktus (t. y. Statybos produktų reglamentą), ar pagal aplinkos teisės aktus, t. y. reikalavimus nustatant Geriamojo vandens direktyvoje.

Antroji diskusijų tema susijusi su ES piliečių iniciatyva „Right2Water“, į kurią atsižvelgiant siūloma nustatyti pareigas valstybėms narėms gerinti prieigą prie geriamojo vandens, skatinti jį vartoti ir imtis priemonių, kad geriamasis vanduo būtų prieinamas socialiai pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms. Tačiau kai kurių valstybių narių nuomone Geriamojo vandens direktyva yra techninis teisės aktas, kuriuo nustatomi kokybės standartai, todėl jis netinka prieigai prie vandens reguliuoti. Aplinkos taryboje ministrai aptars, ar Geriamojo vandens direktyva yra tinkamiausias instrumentas pareigoms užtikrinti prieigą prie vandens nustatyti, ar direktyvoje turėtų būti pateikiamas įgyvendinimo priemonių sąrašas, ar valstybės narės galėtų tinkamiausias priemones pasirinkti pačios.

Lietuvos pozicija

Teigiamai vertiname pasiūlymą dėl Geriamojo vandens direktyvos peržiūros ir manome, kad geriamojo vandens kokybės užtikrinimas yra svarbiausias tikslas, kurio įgyvendinimui neturėtų kelti grėsmės skirtingi reikalavimai valstybėse narėse. Iš dalies sutinkame su Komisijos požiūriu, kad iki šiol buvusių reguliavimų nepavyko pašalinti vidaus rinkos kliūčių, susijusių su laisvu statybos produktų, besiliečiančių su geriamuoju vandeniu, judėjimu. Vandens ruošimo įrenginių ir medžiagų kokybės srityje tebėra taikomos nacionalinės produktų tvirtinimo sistemos, kurių reikalavimai valstybėse narėse skiriasi. Vis dėlto manome, kad besiliečiančių su vandeniu statybos produktų techninių specifikacijų (standartų) nustatymas pagal Statybos produktų reglamentą išspręstų tik dalį problemos, nes apimtų ne visus vandens tiekimo grandinėje naudojamus produktus. Abejojame, ar įmanoma harmonizuoti ES higienos reikalavimus vidaus rinkos teisės aktų pagrindu parengtais techniniais standartais, kurių pagrindinė funkcija – numatyti statybos produktų savybių įvertinimo metodus, o ne kokybinius reikalavimus. Siekiant užtikrinti vartotojų saugumą ir pagerinti statybos produktų vidaus rinkos veikimą, tikslinga derinti abu požiūrius – naudotis Statybos produktų reglamente įtvirtintomis produktų standartizavimo procedūromis ir ES lygiu harmonizuoti kokybinius reikalavimus su geriamuoju vandeniu besiliečiančioms medžiagoms. Tik taip galėsime užtikrinti geriamojo vandens kokybę ir sudarysime sąlygas laisvam su geriamuoju vandeniu besiliečiančių statybos produktų judėjimui vidaus rinkoje.

Diskutuojant dėl prieigos prie geriamojo vandens užtikrinimo sutinkame, kad šis socialiai jautrus klausimas reikalauja ypatingo politinio dėmesio. Manome, kad į Geriamojo vandens direktyvą galėtų būti įtraukiamos su prieiga prie vandens susiję nuostatos, kurios taip pat prisidėtų prie 6-ojo darnaus vystymosi tikslo „užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją“ įgyvendinimo. Tačiau atkreipiame dėmesį, kad situacija šalyse skiriasi. Todėl valstybės narės turėtų pačios pasirinkti tinkamiausias įgyvendinimo priemones, atsižvelgdamos į vietos sąlygas, klimato ir kultūrinius ypatumus.

3. Tarybos išvados dėl žiedinės ekonomikos veiksmų plano įgyvendinimo – *Priėmimas*

Klausimo esmė

Tarybos išvados parengtos atsižvelgiant į ES žiedinės ekonomikos veiksmų planą ir Komisijos 2018 m. pradžioje paskelbtą žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinį, kurį sudaro komunikatai dėl plastikų strategijos, žiedinės ekonomikos stebėsenos ir cheminių medžiagų, gaminių ir atliekų teisės aktų sąsają.

Tarybos išvadose pabrėžiama išteklių naudojimo efektyvumo svarba, siekiant kuo ilgiau išlaikyti produktų ir medžiagų vertę ekonomikoje bei sumažinti atliekų susidarymą. Taryba akcentuoja antrinio perdirbimo rinkos ir perdirbto plastiko kokybės bei saugumo svarbą, ragina nustatyti išrūšiuotų plastiko atliekų ir perdirbto plastiko kokybės standartus, gaminiuose mažinti ar atsisakyti susirūpinimą keliančių medžiagų. Aukšti kokybės ir perdirbamumo reikalavimai turėtų būti taikomi ES pagamintam ir importuojamam plastikui ir jo gaminiams.

Palankiai vertinamas Komisijos įsipareigojimas siekti, kad iki 2030 m. visos ES rinkai pateiktos plastikinės pakuotės būtų pakartotinai naudojamos arba ekonomiškai efektyviai perdirbamos. Komisija raginama įvertinti ekologinio projektavimo direktyvos taikymo srities išplėtimą.

Akcentuojamas išplėstinės gamintojų atsakomybės schemų ir užstato sistemų vaidmuo, pabrėžiama visų susijusių sektorių įsitraukimo ir visuomenės sąmoningumo didinimo, taip pat stebėsenos sistemos, skirtos įvertinti perėjimo prie žiedinės ekonomikos pažangą, svarba.

Tarybos išvadoms pritaria visos valstybės narės. Tikimasi, kad Aplinkos tarybos posėdyje jos bus patvirtintos be diskusijų.

Lietuvos pozicija

Lietuva pritaria Tarybos išvadoms, kuriose atspindėti mums aktualūs aspektai – antrinio perdirbimo rinkos svarba, standartizuotų reikalavimų pakuotėms nustatymas, užstato sistemų taikymas, stebėsenos sistemos sukūrimas ir kt.

Palaikome raginimus Komisijai kuo greičiau įvertinti ekologinio gaminių projektavimo direktyvos taikymo srities išplėtimą, siekiant didesnio plastiko perdirbamumo, taip pat apibrėžti, kokias medžiagas būtina priskirti susirūpinimą keliančioms medžiagoms bei numatyti veiksmus, skirtus atsekti susirūpinimą keliančias medžiagas gaminiuose, jiems tapus atliekomis.

Sutinkame, kad plastikų strategijos veiksmų planas būtų papildytas priemonėmis, kurios bus įgyvendinamos ir po 2018 metų, taip užtikrinant plastikų strategijoje numatytą tikslų įgyvendinimo tęstinumą.

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2019-06-19

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

SPRENDIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ 2018 M. BIRŽELIO 25 D. EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS TARYBOS POSĖDYJE SVARSTOMAIS KLAUSIMAIS

Nr.
Vilnius

Pritarti Aplinkos ministerijos pateiktoms Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl 2018 m. birželio 25 d. Europos Sąjungos Aplinkos tarybos posėdyje svarstomų klausimų.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2018-06-14